

Екологічне виховання і освіта в медичному університеті

Доповідь директора бібліотеки ХДМУ
Іванової І.Ш.

(науково-практична конференція „Медичні бібліотеки України на шляху до суспільства знань”) Львів, 15-17 травня 2007 року

Поняття „екологія” з’явилося близько 100 років тому як вузька галузь біологічної науки, в останній час розширилося до розвинутої системи знань про світ і людину.

Екологічне виховання в процесі навчання в університеті – це формування у студентів свідомого сприйняття навколишнього середовища, переконання в необхідності дбайливого відношення до природи, до розумного використання її багатств, розуміння важливості примноження природних ресурсів. Екологічне виховання – цілісна система, що охоплює все життя людини. Екологічна культура – невід’ємна частина загальнолюдської культури, яка формується на протязі життя безперервним вихованням і освітою.

У відповідності з декларацією ВООЗ, створення навколишнього середовища, яке сприяє збереженню та зміцненню здоров’я, є однією з найголовніших сфер діяльності в галузі охорони здоров’я.

Формування екологічного мислення у студентів медичного університету має найважливіше значення у формуванні професійних якостей та духовності майбутніх лікарів.

Зміст екологічного виховання і освіти надзвичайно різноманітний, носить інтеграційний міждисциплінарний характер соціо-гуманітарних та біо-гігієнічних знань, і потребує об’єднання зусиль багатьох кафедр. Затверджена МОЗ України учбова Програма „Загальна гігієна та екологія людини” містить, крім лекційного курсу (72 години), практичних занять (136 годин) – 104 години на самостійну роботу студентів. Потім курсовий іспит (4 курс), ліцензійний іспит „Крок – 2” (6 курс) і державний іспит.

На всіх етапах здійснюється бібліотечно-інформаційне забезпечення: педагогічного процесу (підготовка лекційного матеріалу, написання методичних посібників, підручників, тощо); навчального (від забезпечення учбового процесу літературою, написання рефератів, підготовки доповідей та статей членами СНТ, до створення умов плідної самостійної роботи); наукового (при написанні магістрантських робіт, кандидатських та докторських дисертацій; плануванні НДР університету; винахідницької діяльності; підготовки та проведенні з’їздів, конференцій та симпозіумів, тощо); виховної (організації виставок, оглядів

літератури, участь разом з кафедрами у підготовці та організації масових заходів, тощо).

Тільки за останній час при підтримці бібліотеки студентами були написані наукові праці: „Гігієнічні проблеми харчування в умовах забруднення навколишнього середовища”, „Урбанізація і навколишнє середовище”, „Забруднення атмосферного повітря в населених пунктах і вплив на рівень захворюваності населення” та інші.

В бібліотеці щорічно організуються виставки літератури, присвячені Чорнобильській трагедії (Чорнобиль і здоров'я людини, Чорнобиль і здоров'я дитини, Чорнобиль і медичні аспекти, тощо). В читальному залі наукової літератури проводяться виставки: Екозалежні стани і захворюваність, Радіаційна екологія, Гігієна та екологія людини, Людина і сучасна екологічна безпека, тощо. В залі гуманітарної підготовки - Екологія і політика, Екологічна безпека: проблема ХХІ століття, Чорнобиль – 20 років тому, Здоровий спосіб життя, Глобалізація і зовнішнє середовище, Екологічна свідомість українців. Також щорічно – виставки літератури до Всесвітнього дня навколишнього середовища, присвячені найбільш актуальним проблемам за темою цього року.

Еколого-естетичному вихованню сприяють: фотовиставка „Подорож по Австралії”, – робіт завідувача кафедри гігієни і екології професора Коробчанського В.О. (протягом 3-х місяців виставка експонувалась в читальному залі бібліотеки); виставка „Квіти” (вишивка) доцента кафедри соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я Петрової З.П.; „Зимовий сад” в бібліотеці створений і доглянутий співробітниками бібліотеки.

В теперішній час помітно зросла кількість документів (як традиційних, так і електронних) з питань екології. Інтернет налічує величезну кількість платних і безкоштовних ресурсів з проблем екології і охорони навколишнього середовища, доступ до них постійно вивчається і використовується. Доступ до Інтернет в бібліотеці безлімітний у 2-х читальних залах електронної інформації: для науковців і студентів.

Вивчаються і використовуються регіональні Інтернет-ресурси екологічної і природоохоронної інформації: сторінка „Екологічний атлас Харківської області” сайту Облдержадміністрації; „Радіо-екологічний паспорт Харківської області. Інформаційний бюлетень” Українського НДІ екологічних проблем; сторінка „Клімат, природні ресурси. Зміни навколишнього середовища” Регіонального інформаційного порталу „Харківщина” ХГНБ ім. В.Г.Короленка, тощо.

Бібліотека медичного ВНЗ є важливою ланкою в формуванні екологічного мислення, професійних знань і гуманізму майбутнього лікаря, тому удосконалення всіх форм роботи в цьому напрямку продовжується.